

Károli Gáspár Református Egyetem
Tanítóképző Főiskolai Kar
Hittanoktató- és Kántorképző Intézet, Pedagógusképző Intézet

PSZICHOLÓGIA SZIGORLAT tételsor

Tárgykód: TK6300

Óvodapedagógus alapképzési szak
Református hittanoktató alapképzési szak
Tanító alapképzési szak

Hatályos: 2020. február 1-től

Dr. Mészáros László s. k.
intézetvezető

Dr. Szetey Szabolcs s. k.
intézetvezető

Wulfné Dr. Kinczler Zsuzsanna s. k.
szakfelelős

Dr. Pap Ferenc s. k.
szakfelelős

Dr. Gombos Norbert s. k.
szakfelelős

1. A megismerő folyamatok működése: érzékelés, észlelés, figyelem
 - Az érzékelés és az észlelés folyamata, jellemzői
 - A figyelem folyamata, jellemzői, típusai és fejlesztésének lehetőségei
2. A megismerő folyamatok működése: tanulás és emlékezet
 - A tanulás pszichológiai értelmezése
 - Az emlékezet folyamata, jellemzői, típusai és fejlesztésének lehetőségei
3. A megismerő folyamatok működése: motiváció és érzelem
 - A motiváció pszichológiai értelmezése, a motívumok elmélete (A. Maslow és H. Murray)
 - Iskolai motiváció és értékelés
 - Az érzelmek összetevői, érzelemelméletek
4. A megismerő folyamatok működése: kreativitás és gondolkodás
 - A kreativitás és típusai
 - A gondolkodás fogalma és típusai
 - Az intelligencia fogalma és jellemzése

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

N. Kollár K. – Szabó É. (szerk.) (2017): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I-III*. Osiris Kiadó, Budapest.
 Zimbardo, Ph. – McCann, V. – Johnson, R. (2019): *Pszichológia mindenkinek I-III*. Libri Kiadó, Budapest.
 Csépe V. – Győri M. – Ragó A. (2007): *Általános pszichológia I-II*. Osiris Kiadó, Budapest.
 Oláh A. – Bugán A. (2002): *Fejezetek a pszichológia alapterületeiből*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

5. A gyermek fejlődése egy éves korig
 - A születés előtti időszak
 - Az újszülött képességei
 - A csecsemő szomatikus-mentális jellemzői
 - Korai kötődés sajátosságai és szerepe a személyiségfejlődés alakulásában
6. Fejlődés kisgyermekkorban
 - Az 1-3 éves gyermek szomatikus-mentális jellemzői
 - Az önszabályozás alakulása, beszéd- és mozgásfejlődés
 - A gondolkodás fejlődésének alapjai: szenzomotoros szakasz
7. Fejlődés óvodáskorban
 - Az óvodás korú gyermek szomatikus-mentális jellemzői
 - Gyermekrajz és gyermekjáték az érzelmi és társas fejlődés tükrében
 - A gondolkodás műveleti szintje: műveletek előtti szakasz
 - Óvoda-iskola átmenet és iskolakészültség
8. Fejlődés kisiskoláskorban
 - A kisiskolás korú gyermek szomatikus-mentális jellemzői
 - Teljesítményhez való viszonyulás és az érzelmi-társas készségek
 - A gondolkodás műveleti szintje: konkrét műveletek szakasza
 - Az erkölcsi fejlődés alakulása kisiskoláskorban

9. Fejlődés serdülőkorban

- A serdülőkorú fiatal szomatikus-mentális jellemzői
- Az identitás alakulása és krízisei, az erkölcsi fejlődés serdülőkorban
- A gondolkodás műveleti szintje: formális műveletek szakasza

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

Cole, M. – Cole, S. R. (2006): *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 17. fejezet, 180., 233., 345., 395., 466., 540–541., 627. old.

Mérei F. – V. Binét Á. (2004): *Gyermeklélektan*. Medicina, Budapest.

Frenkl S. – Rajnik M. (2007): *Életesemények a fejlődéslélektan tükrében. (Mentálhigiénés kultúra I.)* Párbeszéd Dialógus Alapítvány, Budapest.

Zsolnai A. (2001): *Kötődés és nevelés*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

Balogh É. (2005): *Fejlődéslélektan I. A megtermékenyüléstől az óvodáskor végéig*. Didakt Kiadó, Budapest.

Winnicott, D.W. (2000): *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest.

Vajda Zs. (2001): *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest.

10. Diszpozicionális és tanuláselméleti személyiségelméletek

- Típustanok és vonáselméletek
- Behaviorizmus és szociális-kognitív tanuláselméletek

11. Pszichodinamikus személyiségelméletek

- Pszichoanalitikus személyiségelmélet
- Neoanalitikus teóriák (C.G. Jung, A. Adler, E. Fromm, E.H. Erikson)

12. Humanisztikus személyiségmodell

- A személyiség humanisztikus megközelítése (C. Rogers, A. Maslow)
- Énkép és énídeál, önismeret
- A tehetség és kibontakoztatásának lehetőségei

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

Carver, C.S. – Scheier, M.F. (2002): *Személyiségpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.

Körömdi A. – Sztancsik V. (2013): *Személyiséglélektan 1*. Dupress Kiadó, Budapest.

Tordai Z. (2015): *Pszichológia és személyiségfejlesztés*. Digitális jegyzet.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/20130002_pszichologia_es_szemelyisegfejlesztes_i/tananyag/JEGYZET-34-Irodalomjegyzek.html

Adler, A.: *Életismeret*. Kossuth Kiadó, Budapest. (több kiadás)

Erikson, E.H. (2002): *Gyermekkor és társadalom*. Osiris Kiadó, Budapest, 7. fejezet: Az ember nyolc szakasza, 243–270. old.

Gordon, Th. – Burch, N. (2010): *Emberi kapcsolatok*. Gordon Könyvek, Budapest.

Rogers, C. R. (2003): *Valakivé válni. A személyiség születése*. Edge SHL Könyvek sorozat, Budapest.

13. Személyközi kapcsolatok

- Személyészlelés és benyomásszerveződés
- Attribúció és az önbeteljesítő jóslat
- Társas kölcsönhatás és befolyásolás
- A kommunikáció fogalma, csatornái, a hatékony tanár–diák kommunikáció (Th.Gordon)

14. Attitűd

- Az attitűd fogalma, funkciói, attitűd és viselkedés
- A kognitív disszonancia elmélete
- Kategorizáció, sztereotípa
- Előítéletes viselkedés, az előítélet leküzdésének módszerei

15. Csoport

- Csoportdinamikai folyamatok jellemzése, szociometria
- Csoportkohézió és csoportközi konfliktusok
- Norma és konformitás
- A csoport fejlődésének folyamata

A felkészüléshez ajánlott irodalom:

Smith, E. R. – Mackie, D. M. (2001): *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.

N. Kollár K. – Szabó É. (szerk.) (2017): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I-III*. Osiris Kiadó, Budapest.

Forgas, J. P.: *A társas érintkezés pszichológiája*. Kairosz Kiadó, Budapest. (több kiadás)

Zimbardo, Ph. – McCann, V. – Johnson, R. (2019): *Pszichológia mindenkinek III*. Libri Kiadó, Budapest.

Gordon, Th.: *T.E.T. A tanári hatékonyság fejlesztése*. Gordon Kiadó Magyarország Kft., Budapest. (több kiadás)